

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	1 van 14

Handhavingsprotocol hygiënisch werken en (fecale) bezoedeling bij slachthuizen LHD zonder permanent toezicht

1 Algemeen

1.1 Achtergrond

Om aanwezigheid van pathogenen waaronder STEC op vleesoppervlakken tegen te gaan is het belangrijk dat de exploitant van het slachthuis fecale bezoedeling of contact tussen huid/vacht en vlees op alle mogelijke wijzen tracht te voorkomen en, indien er toch (fecale) bezoedeling optreedt, dit zo snel mogelijk, op de juiste wijze verwijdert.

Bij kleine en middelgrote slachthuizen LHD is de Officiële Dierenarts (OD) en/of de Officiële Assistent (OA) van de NVWA wekelijks of maandelijks gedurende een deel van de slachtdag aanwezig voor toezicht op de keuring door KDS. Tijdens, maar ook voorafgaand of na afloop van deze keuringswerkzaamheden wordt er ook toezicht gehouden op de andere werkzaamheden en processen binnen deze bedrijven. Tijdens dit toezicht moet de OD inzicht krijgen in de vraag of bedrijven zich voortdurend aan hun eigen procedures houden en of de regels worden nageleefd. De OD voert daartoe verificaties uit, waarbij de controle op naleving hygiënisch slachten en controle op (fecale) bezoedeling na afloop van het slachtproces belangrijk zijn. Dit soort verificaties zijn een standaard onderdeel van het NVWA-toezicht.

1.2 Doel en toepassingsgebied

Het doel van dit protocol is: op een uniforme manier verificaties uitvoeren op de uiteindelijke beheersing van hygiënisch slachten en afwezigheid van (fecale) bezoedeling op karkassen bij slachthuizen Landbouwhuisdieren die geen permanent toezicht hebben. Er wordt gebruik gemaakt van de inspectie CL hygiënisch werken en (fecale) bezoedeling.

2 Wettelijke basis

Verordening (EG) nr. 852/2004
 Verordening (EG) nr. 853/2004
 Verordening (EG) nr. 2019/627

Wet dieren

3 Werkwijze

3.1 Begrippenlijst

Fecale bezoedeling: zichtbare verontreiniging die afkomstig lijkt uit de maag-darmtractus. Geen minimale grootte van de bezoedeling, zolang maar met de ogen

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	2 van 14

vastgesteld kan worden dat het materiaal zowel qua kleur en/of qua textuur aan de criteria per diersoort voldoet.

- Rund, kalf: Geel, groen of bruin tot zwart van kleur en/of vezelachtig, plantaardig van textuur.
- Varkens: Variatie van licht bruine tot donkerbruine kleur en/of vezelachtig, plantaardig van textuur, met soms identificeerbare maispartikels.
- Schaap, geit: Geel, groen of bruin tot zwart van kleur en/of vezelachtig, plantaardig van textuur, soms teerachtig.

Verontreiniging: binnen dit protocol is dat fecale bezoedeling inclusief slachtfouten (haren/wol/gal), maar zonder baansmeer.

3.2 Registratie werkzaamheden

Tijdverantwoording en verslaglegging op de daarvoor bestemde lijsten in MSPIN;

3.3 Uitvoering.

In een per slachthuis vastgestelde frequentie worden ter beoordeling van het slachtproces diverse items zoals genoemd in de lijst (hygiënisch werken en fecale bezoedeling) gecontroleerd. In deze inspectielijst is een vraag opgenomen over controleren van bezoedeling/slachtfouten van karkassen vóór het aanbieden aan de PM-keuring. Hierbij gaat het niet alleen over fecale bezoedeling, maar ook over verontreiniging met gal of haren

Nagels van varkens en verontreiniging ten gevolge van ontstekingsprocessen die niet te voorkomen is, tellen hierbij niet mee. Bij gebroeide varkens tellen de niet goed onthaarde karkassen mee. Daarbij beschouwt de NVWA een varkenskarkas als voldoende onthaard als er niet meer dan enkele haren (max. 5) zichtbaar zijn en het karkas tussen de voorknie en de achterknie vrij is van stoppels. Korte stoppels (lengte max. 1 cm) in de ooghoek, de neusplooi en tussen de tenen zijn acceptabel.

Elk karkas waarbij duidelijk zichtbare bezoedeling wordt geconstateerd (of bij gebroeide varkens: wat niet goed onthaard is) telt bij de steekproef mee als 1 karkas met geconstateerde verontreiniging.

In dezelfde inspectielijst is ook een vraag over controleren van karkassen na afloop van de PM-keuring. Deze eindcontrole op bezoedeling heeft dezelfde uitgangspunten als de steekproef vóór de PM-keuring en moet plaatsvinden nadat de exploitant alle op HACCP gebaseerde controles of opknaphandelingen in het kader van de PM-keuring uitgevoerd heeft.

Steeds moeten alle oppervlakken van het karkas gecontroleerd worden bij voldoende verlichting, op een zodanige manier dat goed te constateren valt of het vlees verontreinigd is of niet.

De exploitant moet niet van tevoren op de hoogte gebracht worden wanneer de controle plaatsvindt, maar mag altijd aanwezig zijn om de controle bij te wonen.

3.4 Hoeveel dieren controleren?

Bij de controlelijst is vermeld dat de steekproef \sqrt{n} van het aantal te slachten/geslachte dieren omvat, met een minimale steekproefgrootte van 10 dieren. Wanneer het aantal te slachten dieren minder dan 10 dieren betreft, worden alle karkassen gecontroleerd.

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	3 van 14

In de praktijk zal de bedrijvenbeheerder maatwerk per slachthuis moeten leveren. Daarbij kan rekening gehouden worden met de te slachten diersoort met focus op de diersoorten die de meeste problemen met slachthygiëne opleveren (i.h.a. herkauwers, vooral schapen en geiten). Bij deze slachthuizen mogen diverse herkauwers (inclusief gehouden wild) en eenhoevigen in één steekproef voor de PM-keuring samengevoegd worden omdat daarvoor dezelfde norm geldt. Voor varkens zal voor de PM-keuring altijd een aparte steekproef genomen moeten worden, waarbij dan ook een eigen 5-daags raam gehanteerd moet worden.

Bij de steekproef na de PM-keuring hoeft dat onderscheid in diersoort niet gemaakt te worden omdat na de PM-keuring de nulnorm geldt. Ook hier is het natuurlijk verstandig te focussen op de diersoorten die de meeste bezoedeling vertonen.

3.5 Interventiebeleid bij deze actie

Omdat een verontreiniging die ontstaat tijdens het slachtproces een potentieel gevaar oplevert voor de volksgezondheid, zijn overtredingen die geconstateerd worden vóór de PM-keuring ingedeeld als een klasse C overtreding ([zie ook Algemeen Interventiebeleid NVWA-IB02](#)).

Wanneer het slachtproces bij een bedrijf onvoldoende hygiënisch verloopt, is het aan het bedrijf om direct corrigerende acties in te stellen om ervoor te zorgen dat er aan de norm (max 2% bij varken en max 5% bij herkauwers) voldaan wordt.

Maatregelen die het bedrijf o.a. kan nemen: slachttempo verlagen, extra opknappers inzetten, onderzoeken waar verontreiniging ontstaat en het proces op dat punt aanpassen.

Als het bedrijf deze maatregelen niet of onvoldoende neemt, moet de NVWA een corrigerende interventie inzetten (zie bijlage 1).

Het aantreffen van verontreinigingen na afloop van het slachtproces vormt een (risico op) gevaar voor de volksgezondheid door de mogelijke aanwezigheid van ziekmakende bacteriën op het vlees. Hierom zijn overtredingen die geconstateerd worden ná de PM-keuring ingedeeld als een klasse B overtreding ([zie ook Algemeen Interventiebeleid NVWA-IB02](#)).

De exploitant moet ook altijd corrigerende maatregelen nemen (bij voorkeur zoals in het HACCP-plan van het bedrijf beschreven):

- Richting het product: opknappen karkas door wegsnijden bezoedeling.
- Richting het proces ter preventie dat het nogmaals gebeurt.
Maatregelen die o.a. genomen kunnen worden: aandacht voor de reinheid van de dieren, aandacht voor de diverse kritische stappen in het slachtproces: aansnijden, kop en poten verwijderen, onthuiden, maagdarmpakket uithalen.

Als het bedrijf onjuiste maatregelen neemt om (fecale) bezoedeling te verwijderen (bijvoorbeeld afspoelen of schrapen): dit als extra constatering in de SW/Rvb vermelden en afdwingen dat het karkas alsnog correct wordt opgeknapt.

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	4 van 14

4 Divers

4.1 Communicatie.

De communicatie over dit project vindt op de volgende wijze plaats:

- Overleg tussen leden uniformiteitsteam en VKE teams.
- Sub- kerngroep/STDA overleg Roodvlees.

4.2 Bijlagen.

- 1 Uitgewerkte interventiestappen slachthuis zonder uitgestelde PM-keuring
- 2 Uitgewerkte interventiestappen slachthuis met uitgestelde PM-keuring
- 3 Voorbeeldbesluit bandsnelheid verlagen
- 4 Voorbeeldbesluit opheffen maatregelen

5 Versiebeheer

Versie	Datum	Redacteur	Toelichting
1.3	11 juni 2019	F. Reeuwijk	Wijziging tenlastelegging varkensharen
1.4	10 december 2020	F. Reeuwijk	Diverse tekstuele wijzigingen, aanpassingen voorbeeldbesluitbrief.
1.5	19 mei 2021	F. Reeuwijk	SW aanzeggen en minimale steekproefgrootte

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	5 van 14

Bijlage 1 Uitgewerkte interventies slachthuis zonder uitgestelde PM-keuring

In principe wordt het standaard specifieke interventiebeleid vlees gevolgd, hieronder is dat voor een tweetal zaken (vraag over hygiëne slachtproces en vraag over (fecale) bezoedeling na afloop slachtproces) in detail uitgewerkt. Omdat er geen sprake is van uitgestelde keuring is kan hetzelfde beleid, met dezelfde normen, als bij de slachthuizen met permanent toezicht gevolgd worden. Dat betekent dat voor varkens een norm van 2% en voor herkauwers en eenhoevige dieren een norm van 5% (van de gecontroleerde karkassen met verontreiniging) bij de controle vóór de PM-keuring acceptabel is. Omdat het kleinere slachthuizen betreft is het raam waarin de interventies worden genomen verkleind tot 5 steekproefdagen.

Checken karkassen voor de PM-keuring

1. Eerste keer meer dan het vastgestelde percentage karkassen met verontreiniging.

Op het moment dat hier de **eerste keer** meer dan 5% resp. 2% **per steekproef** gemeten wordt is er sprake van **incidenteel** onvoldoende hygiënisch slachten.

Dit is een overtreding klasse C. Op de dag van constateren wordt door de toezichthouder aan de exploitant aangezegd dat een SW wordt opgemaakt.

Tekstblok:

Ik zag dat door (omschrijving slachthandeling)verontreiniging van het vlees niet werd voorkomen.
Hieruit bleek mij dat werd gehandeld in strijd met het bepaalde in bijlage III, sectie I, hoofdstuk IV, onder 7 van Verordening (EG) 853/2004 juncto artikel 3 lid 1 van deze verordening hetgeen een overtreding is van het bepaalde in artikel 2.4 lid 1 onder d van de Regeling dierlijke producten juncto artikel 6.2 lid 1 van de Wet dieren.

Wanneer geconstateerd wordt dat een varkenskarkas onvoldoende onthaard is (zie paragraaf 3.3) moet onderstaand tekstblok worden toegevoegd:

Bij mijn controle na afloop van het slachtproces waarbij de varkensharen verwijderd worden door middel van broeien, zag ik dat er nog varkensharen aanwezig waren op de karkassen (Beschrijf de haren: stoppels of lange haren; waar aanwezig, hoeveel?).

Hieruit bleek mij dat werd gehandeld in strijd met het bepaalde in bijlage III, sectie I, hoofdstuk IV, onder 9 van Verordening (EG) 853/2004 juncto artikel 3 lid 1 van deze verordening hetgeen een overtreding is van het bepaalde in artikel 2.4 lid 1 onder d van de Regeling dierlijke producten juncto artikel 6.2 lid 1 van de Wet dieren.

Er moet nalevingshulp gegeven worden waarbij gewezen moet worden op de consequenties zoals hieronder vermeld bij corrigerende maatregelen. Er moet ook duidelijk gewezen worden op de consequenties bij herhaald vaststellen van niet hygiënisch slachten (punten 2 en 3 hieronder).

Bedrijf moet direct corrigerende maatregelen nemen om er voor te zorgen dat het slachtproces z.s.m. weer hygiënisch verloopt (aantal verontreinigde karkassen beneden

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	6 van 14

vastgesteld percentage). Dit kan bijvoorbeeld door verlaging van het slachttempo of door extra controles waarbij verontreiniging direct (voor het keurbordes) in de lijn verwijderd wordt.

Als het bedrijf, nadat er een volledige steekproef is uitgevoerd deze maatregelen niet, niet direct of onvoldoende neemt, moet de toezichthouder ingrijpen. Dit wordt gedaan door de bandsnelheid te verlagen (bijvoorbeeld tot 50%) en deze pas weer te verhogen als het proces is aangepast en het percentage verontreinigingen binnen de norm ligt. Als de NVWA het besluit neemt om in te grijpen, wordt dit per brief bevestigd (voorbeeldbesluit in bijlage 3).

NB. Als het bedrijf zelf maatregelen neemt hoeft dit dus niet. Mocht deze verlaging van de bandsnelheid niet het gewenste effect hebben dan moet het slachten worden gestopt totdat het bedrijf afdoende maatregelen neemt. Ook dit besluit moet per brief worden bevestigd.

2. Tweede keer meer dan het vastgestelde percentage van de karkassen met verontreiniging binnen 5 steekproeven.

Zoals hierboven onder 1 beschreven. Er is sprake van herhaald incidenteel onhygiënisch slachten.

3. Elke volgende keer meer dan het vastgestelde percentage van de karkassen met verontreiniging binnen 5 steekproeven.

Doordat er herhaald sprake is van onhygiënisch slachten, wordt een RvB aangezegd dat kan leiden tot het opleggen van een bestuurlijke boete. Tekstblok als bij 1.

Er wordt naleefhulp gegeven waarbij gewezen wordt op de consequenties zoals hieronder vermeld.

Bedrijf moet direct corrigerende maatregelen nemen om er voor te zorgen dat het slachtproces hygiënisch verloopt **en blijft verlopen** (aantal verontreinigde karkassen beneden vastgestelde percentage). Als het bedrijf nadat er een volledige steekproef is uitgevoerd deze maatregelen niet, niet direct of onvoldoende neemt, grijpt de toezichthouder in. Dit wordt gedaan door de bandsnelheid te verlagen (bijvoorbeeld tot 50%) en dit besluit moet per brief bevestigd worden (voorbeeldbesluit in bijlage 3).

Heeft deze verlaging van de bandsnelheid niet het gewenste effect, dan moet het slachten worden gestopt totdat het bedrijf het proces heeft aangepast; ook dit besluit per brief bevestigen.

Slachten op de volle snelheid kan pas hervat worden na zodanig aanpassen van het proces dat de NVWA er van overtuigd is dat het slachtproces voldoende beheerst wordt (tactische inspectie beheerssystemen uitvoeren met STDA of audit in overleg met team ABB 1). Dit wordt ook weer als besluit aan het bedrijf bevestigd (voorbeeld in bijlage 4). Zoals in dit besluit vermeld wordt, begint op dat moment ook een nieuwe cyclus van 5 steekproeven.

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	7 van 14

Checken karkassen na afloop slachtproces/post mortem keuring

Het slachtproces moet zodanig beheerst worden dat na afloop van dit proces geen zichtbare verontreiniging op karkassen aanwezig is.

1. Eerste keer vaststellen van verontreiniging op karkas(sen).

Op de dag van constateren wordt door de toezichthouder aan de exploitant aangezegd dat een SW opgemaakt wordt.

Voor het opmaken van het SW wordt het volgende tekstblok gebruikt:

Bij mijn controle na afloop van het slachtproces zag ik dat de karkassen zichtbaar waren verontreinigd. Zichtbare verontreinigingen werden niet onmiddellijk verwijderd door bijsnijden of door een andere behandeling met een gelijkwaardig effect. Hieruit bleek mij dat werd gehandeld in strijd met het bepaalde in bijlage III, sectie I, hoofdstuk IV, onder 7 en 10 van Verordening (EG) 853/2004 juncto artikel 3 lid 1 van deze verordening hetgeen een overtreding is van het bepaalde in artikel 2.4 lid 1 onder d van de Regeling dierlijke producten juncto artikel 6.2 lid 1 van de Wet dieren.

Wanneer geconstateerd wordt dat een varkenskarkas onvoldoende onthaard is (zie paragraaf 3.3) moet onderstaand tekstblok worden toegevoegd:

Bij mijn controle na afloop van het slachtproces waarbij de varkensharen verwijderd worden door middel van broeien, zag ik dat er nog varkensharen aanwezig waren op de karkassen (Beschrijf de haren: stoppels of lange haren; waar aanwezig, hoeveel?). Hieruit bleek mij dat werd gehandeld in strijd met het bepaalde in bijlage III, sectie I, hoofdstuk IV, onder 9 van Verordening (EG) 853/2004 juncto artikel 3 lid 1 van deze verordening hetgeen een overtreding is van het bepaalde in artikel 2.4 lid 1 onder d van de Regeling dierlijke producten juncto artikel 6.2 lid 1 van de Wet dieren.

De exploitant moet maatregelen treffen: zie paragraaf 3.5.

2. Volgende constatering binnen 5 steekproeven van verontreiniging op karkas(sen)

Bij de tweede constatering van verontreiniging binnen 5 steekproeven: op de dag van constateren wordt door de toezichthouder aan de exploitant aangezegd dat een RvB wordt opgemaakt. Voor het opmaken van het RvB wordt het tekstblok gebruikt zoals hierboven onder 1 beschreven.

Bij een derde constatering van verontreiniging binnen 5 steekproeven: op de dag van constateren wordt door de toezichthouder aan de exploitant aangezegd dat een RvB wordt opgemaakt. Voor het opmaken van het RvB wordt het tekstblok gebruikt zoals hierboven onder 1 beschreven.

Daarnaast wordt het slachten gestopt en dit besluit per brief bevestigd (voorbeeldbesluit in bijlage 3). Slachten kan pas hervat worden na aanpassen HACCP systeem, gevolgd door het uitvoeren van een tactische inspectie beheerssystemen of audit (in overleg met AI-team). Het moet duidelijk blijken dat het HACCP systeem van het bedrijf zo is aangepast dat deze verontreinigingen niet nogmaals kunnen optreden. Dit wordt ook weer als besluit aan het bedrijf bevestigd (voorbeeld in bijlage 4). Zoals in dit besluit vermeld wordt, begint op dat moment ook een nieuwe cyclus van 5 steekproeven.

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	8 van 14

Bijlage 2 Uitgewerkte interventies slachthuis uitgestelde PM-keuring

Omdat er bij deze slachthuizen sprake is van uitgestelde keuring en er dus voor het bedrijf voldoende mogelijkheid is de karkassen afdoende te controleren, is er geen verschil in normering vóór en na de PM-keuring en wordt altijd de nulnorm voor verontreiniging gehanteerd. Omdat er sprake is van de nulnorm en dit vaak de echt kleine slachthuizen betreft mogen diverse diersoorten (inclusief varkens) in één steekproef beoordeeld worden. Bovendien is het raam waarin de interventies worden genomen verkleind tot 5 steekproefdagen.

Het slachtproces moet zodanig beheerst worden dat na afloop van dit proces geen zichtbare verontreiniging op karkassen aanwezig is. Door te voldoen aan de in de verordeningen voorgeschreven basisvoorwaarden en door het invoeren van een HACCP systeem kan een exploitant van een slachthuis hieraan voldoen. Als er na afloop van het proces toch nog verontreiniging (fecaal of niet-fecaal) op karkassen wordt geconstateerd kan dus geconcludeerd worden dat er of niet voldaan is aan de basisvoorwaarden of dat het HACCP systeem onvoldoende werkt. Voor de handhaving wordt vanaf dit protocol weer gebruik gemaakt van Verordening 853/2004.

1. Eerste keer vaststellen van verontreiniging (fecaal of non-fecaal) op karkassen.

Op de dag van constateren wordt door de toezichthouder aan de exploitant aangezegd dat een SW wordt opgemaakt. Voor het opmaken van het SW wordt gebruik gemaakt van het volgende tekstblok:

Bij mijn controle na afloop van het slachtproces zag ik dat de karkassen zichtbaar waren verontreinigd. Zichtbare verontreinigingen werden niet onmiddellijk verwijderd door bijsnijden of door een andere behandeling met een gelijkwaardig effect. Hieruit bleek mij dat werd gehandeld in strijd met het bepaalde in bijlage III, sectie I, hoofdstuk IV, onder 7 en 10 van Verordening (EG) 853/2004 juncto artikel 3 lid 1 van deze verordening hetgeen een overtreding is van het bepaalde in artikel 2.4 lid 1 onder d van de Regeling dierlijke producten juncto artikel 6.2 lid 1 van de Wet dieren.

Wanneer geconstateerd wordt dat een varkenskarkas onvoldoende onthaard is (zie paragraaf 3.3) moet onderstaand tekstblok worden toegevoegd:

Bij mijn controle na afloop van het slachtproces waarbij de varkensharen verwijderd worden door middel van broeien, zag ik dat er nog varkensharen aanwezig waren op de karkassen (Beschrijf de haren: stoppels of lange haren; waar aanwezig, hoeveel?). Hieruit bleek mij dat werd gehandeld in strijd met het bepaalde in bijlage III, sectie I, hoofdstuk IV, onder 7, 9 en 10 van Verordening (EG) 853/2004 juncto artikel 3 lid 1 van deze verordening hetgeen een overtreding is van het bepaalde in artikel 2.4 lid 1 onder d van de Regeling dierlijke producten juncto artikel 6.2 lid 1 van de Wet dieren.

De exploitant moet maatregelen treffen: zie paragraaf 3.5.

2. Volgende constatering binnen 5 steekproeven van verontreiniging op karkas(en)

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	9 van 14

Bij de tweede constatering van verontreiniging binnen 5 steekproeven: op de dag van constateren wordt door de toezichthouder aan de exploitant aangezegd dat een RvB wordt opgemaakt. Voor het opmaken van het RvB wordt het tekstblok gebruikt zoals hierboven onder 1 beschreven.

Bij een derde constatering van verontreiniging binnen 5 steekproeven: op de dag van constateren wordt door de toezichthouder aan de exploitant aangezegd dat een RvB wordt opgemaakt. Voor het opmaken van het RvB wordt het tekstblok gebruikt zoals hierboven onder 1 beschreven.

Daarnaast wordt het slachten gestopt: dit besluit wordt per brief bevestigd (voorbeeldbesluit in bijlage 3). Slachten kan pas hervat worden na aanpassen HACCP systeem, gevolgd door het uitvoeren van een tactische inspectie beheerssystemen of audit (in overleg met AI-team). Het moet duidelijk blijken dat het HACCP systeem van het bedrijf zo is aangepast dat deze verontreinigingen niet nogmaals kunnen optreden. Dit wordt ook weer als besluit aan het bedrijf bevestigd (voorbeeld in bijlage 4). Zoals in dit besluit vermeld wordt, begint op dat moment ook een nieuwe cyclus van 5 steekproeven.

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	10 van 14

Bijlage 3 Voorbeeldbesluit verlagen bandsnelheid

Dit format moet gebruikt worden als de NVWA ingrijpt en een corrigerende maatregel oplegt. De brief kan aangepast worden aan de maatregel, zoals bijvoorbeeld bandsnelheid verlagen, verminderd aantal dieren slachten, stopzetten slacht. Standaard is de brief gericht op de controle voor de PM-keuring, maar ook dat kan aangepast worden door de voorlaatste alinea onder "wettelijk kader" te schrappen. Brief wordt verzonden naar het bedrijf. Een kopie kan naar IBDier worden verstuurd, om te laten archiveren in SPIN.

Geachte heer/mevrouw,

U exploiteert een slachthuis, gevestigd aan <adres> dat op naam is gesteld van <naam>. Uw slachthuis is overeenkomstig artikel 4, tweede en derde lid, van Verordening (EG) nr. 853/2004¹ in samenhang met artikel 6.3 van de Wet dieren erkend voor het slachten van vlees van gedomesticeerde hoefdieren. Aan uw slachthuis is het erkenningsnummer NL <nummer> toegekend.

Eén of meer inspecteurs van de NVWA hebben tijdens het dagelijkse toezicht geconstateerd dat de naleving op het hygiënisch slachten en/of de controle op (fecale) bezoedeling na afloop van het slachtproces onvoldoende is.

Dit laat zien dat het slachtproces in uw bedrijf niet op orde is. U bent hier diverse malen op gewezen maar u heeft tot op heden geen/onvoldoende maatregelen getroffen om het slachtproces op orde te brengen. Daarom ben ik genoodzaakt het volgende besluit te nemen.

Besluit

Op grond van artikel 46, eerste lid, onder a en ook onder b, van Verordening (EG) nr. 2019/627² in samenhang met artikel 6.3 van de Wet dieren leg ik u met ingang van <datum> de corrigerende maatregel op om de bandsnelheid in uw slachthuis met 50% te verlagen. Dit houdt in dat u nog maar xx aantal dieren per uur mag slachten.

Hieronder volgt de motivering van mijn besluit.

Feiten en omstandigheden

In de afgelopen periode bent u er diverse malen op gewezen dat het slachtproces op uw bedrijf niet op orde is. <korte beschrijving van de constatering met data eventueel met de door het bedrijf genomen maatregelen en eerdere genomen maatregelen zoals aantallen schriftelijke waarschuwingen en boeterapporten>

Wettelijk kader

In Bijlage III, Sectie I, Hoofdstuk IV van Verordening (EG) nr. 853/2004 zijn de voorschriften opgenomen die exploitanten van slachthuizen moeten naleven.

Uit punten 7 en 10 van dit Hoofdstuk IV volgt dat de grens voor bezoedeling 0 is. Zo moet verontreiniging van het vlees (gal, haren etc.) worden voorkomen en moet elke zichtbare verontreiniging onmiddellijk worden verwijderd. Het aantreffen van verontreiniging laat zien dat het slachtproces niet op orde is.

Dit wordt eveneens ondersteund door artikel 45, onder r, van Verordening (EG) nr. 2019/627. Daaruit volgt dat de officiële dierenarts vlees ongeschikt voor menselijke consumptie moet verklaren als het sporen van vervuiling, fecaliën of andere verontreiniging vertoont.

¹ Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong.

² Verordening (EG) nr. 2019/627 van de Commissie van 15 maart 2019 tot vaststelling van eenvormige praktische regelingen voor de uitvoering van officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong overeenkomstig Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2074/2005 van de Commissie wat officiële controles betreft

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	11 van 14

Omdat de NVWA begrijpt dat er bij slachten fouten kunnen worden gemaakt, waardoor het zeer moeilijk is om iedere vorm van verontreiniging te voorkomen, houdt de NVWA bij de handhaving op deze punten rekening met een afwijking van de grens van 2% of 5% beoedeling. Dit percentage is een geringe en aanvaardbare afwijking van de wettelijke norm die in het kader van een risico-afweging goed is te onderbouwen en uit te leggen.

Nu er geen verbeteringen in het slachtproces hebben plaatsgevonden, ben ik genoodzaakt de bandsnelheid met 50% te verlagen. Door minder dieren per uur te slachten kunt u het slachtproces op orde brengen. Met een lagere bandsnelheid kunnen uw medewerkers meer tijd per karkas besteden om verontreiniging te voorkomen danwel onmiddellijk te verwijderen. Op deze manier kunnen de karkassen schoon ter keuring worden aangeboden.

Gevolgen

Gevolg van het verlagen van de bandsnelheid met 50% is dat u minder dieren per uur en per dag kunt slachten dan u doorgaans slacht.

Het is aan u om het slachtproces op zodanige wijze aan te passen dat u de aangevoerde dieren hygiënisch kunt slachten.

Eerst nadat is aangetoond dat de door u genomen maatregelen voldoende zijn en de hygiëne tijdens het slachten voldoende wordt gewaarborgd, zal de maatregel van het verlagen van de bandsnelheid worden opgeheven.

Hoogachtend,
De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
voor deze,

<naam>

de officiële dierenarts Divisie Veterinair & import van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken - na verzending van dit besluit - een bezwaarschrift indienen. Doe dit op tijd, anders kan uw bezwaarschrift niet worden behandeld. Let wel: het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van het besluit niet op.

Bij voorkeur kunt u uw bezwaarschrift via de e-mail verzenden naar nvwabezwaarenberoep@nvwa.nl. Uw bezwaarschrift kunt u eventueel ook per post verzenden naar: **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, divisie Juridische Zaken, team Bezwaar en Beroep**, Postbus 43006, 3540 AA Utrecht.

U dient uw bezwaarschrift **ten minste** te voorzien van:

- uw naam en adres;
- de datum;
- het kenmerk, zaaknummer van deze brief (deze gegevens vindt u in de rechterkantlijn);
- de gronden van bezwaar;
- uw handtekening.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om een kopie van dit besluit mee te sturen?

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	12 van 14

NB. ook indien u uw bezwaarschrift per e-mail verstuurt, dient deze te voldoen aan bovenstaande eisen. Voldoet uw bezwaarschrift niet aan deze eisen, dan wordt uw bezwaarschrift niet in behandeling genomen. Het verdient de voorkeur om uw bezwaarschrift in Pdf-formaat als bijlage toe te voegen in het e-mailbericht.

Heeft u vragen, kijk dan op www.nvwa.nl/bezwaarenberoep.

** Als u uw bezwaarschrift in een vreemde taal opstelt en een vertaling voor een goede behandeling van het bezwaar nodig is, dient u zelf voor een vertaling van het bezwaarschrift te zorgen / If you submit your objection in a foreign language and a translation for proper handling of the objection is required, you should provide yourself a translation of the objection.*

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	13 van 14

Bijlage 4 Voorbeeldbesluit opheffen maatregelen

Dit format moet gebruikt worden als de NVWA er weer van overtuigd is dat het bedrijf het proces voldoende beheerst zodat de corrigerende maatregelen weer kunnen worden ingetrokken. De brief moet aangepast worden aan de maatregel, zoals bijvoorbeeld bandsnelheid verlagen, verminderd aantal dieren slachten, stopzetten slacht. Brief (laten) printen op papier met rijkslogo, handtekening plaatsen en laten verzenden. Een kopie kan naar IBDier worden verstuurd, om te laten archiveren in SPIN.

Geachte heer/mevrouw,

In vervolg op het besluit van <datum, Kenmerk> waarin u de maatregel is opgelegd om met verminderde snelheid te slachten, bericht ik u het volgende.

U bent erop gewezen uw slachtproces aan te passen zodat de hygiëne tijdens het slachten voldoende wordt gewaarborgd. Pas dan zou de maatregel kunnen worden opgeheven. U heeft aanpassingen doorgevoerd en deze zijn op <datum> door de NVWA door middel van een officiële controle beoordeeld. Tijdens deze controle is komen vast te staan dat u het slachtproces op orde heeft en dat dit voldoende waarborgen biedt dat aan de geldende wet- en regelgeving wordt voldaan.

Besluit

Gelet op het vorenstaande hef ik met ingang van <datum> de maatregel opgelegd bij het vorengenoemde besluit op.

Dit houdt in dat u weer kunt slachten zoals voor de maatregel mits u ervoor zorgt dat het slachtproces op orde is en de hygiëne is gewaarborgd.

Vervolg

Als opnieuw blijkt dat u het slachtproces niet op orde heeft, ben ik genoodzaakt opnieuw maatregelen te treffen. Gelet op het interventiebeleid van de NVWA houdt dit in dat bij een eerst volgende constatering van een overtreding het handhavingsbeleid van voren af aan wordt gevolgd. Hoogachtend,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
voor deze,

<naam>

de officiële dierenarts Divisie Veterinair & import van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken - na verzending van dit besluit - een bezwaarschrift indienen. Doe dit op tijd, anders kan uw bezwaarschrift niet worden behandeld. Let wel: het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van het besluit niet op.

Bij voorkeur kunt u uw bezwaarschrift via de e-mail verzenden naar nvwabezwaarenberoep@nvwa.nl. Uw bezwaarschrift kunt u eventueel ook per post verzenden naar: **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, divisie Juridische Zaken, team Bezwaar en Beroep**, Postbus 43006, 3540 AA Utrecht.

U dient uw bezwaarschrift **ten minste** te voorzien van:

- uw naam en adres;

Divisie:	Veterinair & Import	Versie:	Def. 1.5
Domein:	Vleesketen & Voedselveiligheid	Datum:	20-05-2021
Werkpakket:	Systeemtoezicht V&VV	Pagina:	14 van 14

- de datum;
- het kenmerk, zaaknummer van deze brief (deze gegevens vindt u in de rechterkantlijn);
- de gronden van bezwaar;
- uw handtekening.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om een kopie van dit besluit mee te sturen?

NB. ook indien u uw bezwaarschrift per e-mail verstuurt, dient deze te voldoen aan bovenstaande eisen. Voldoet uw bezwaarschrift niet aan deze eisen, dan wordt uw bezwaarschrift niet in behandeling genomen. Het verdient de voorkeur om uw bezwaarschrift in Pdf-formaat als bijlage toe te voegen in het e-mailbericht.

Heeft u vragen, kijk dan op www.nvwa.nl/bezwaarenberoep.

** Als u uw bezwaarschrift in een vreemde taal opstelt en een vertaling voor een goede behandeling van het bezwaar nodig is, dient u zelf voor een vertaling van het bezwaarschrift te zorgen / If you submit your objection in a foreign language and a translation for proper handling of the objection is required, you should provide yourself a translation of the objection.*